

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยประเภทสำรวจความคิดเห็น ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี พ.ศ. 2551 จำนวน 190 คน (ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2551 : 4)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี พ.ศ. 2551 จำนวน 127 คนและทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากจำนวนประชากร จำนวน 190 คน จากตารางสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2548 : 51) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 127 คน

ขั้นที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแยกเป็นรายอำเภอ ได้จำนวน 16 อำเภอ คำนวณสัดส่วนแต่ละอำเภอ และทำการสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ทราบจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละอำเภอ

ขั้นที่ 3 ใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากแบบแทนที่ เพื่อคัดเลือกให้เหลือกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 127 คน

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกเป็นรายอำเภอ จำนวน 16 อำเภอ
ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในศูนย์การศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ	
	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. พระนครศรีอยุธยา	34	23
2. ท่าเรือ	9	6
3. นครหลวง	6	4
4. บางปะหัน	8	5
5. บ้านแพรก	7	5
6. ภาชี	6	4
7. มหาราช	6	4
8. วังน้อย	12	8
9. อุทัย	13	9
10. บางซ้าย	5	3
11. บางไทร	15	10
12. บางบาล	10	7
13. บางปะอิน	20	13
14. ผักไห่	11	7
15. ลาดบัวหลวง	13	9
16. เสนา	15	10
รวม	190	127

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัด

พระนครศรีอยุธยา ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี พ.ศ. 2551 โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารรูปแบบของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 45 ข้อ ประยุกต์ตามแนวทางของลิเคิร์ต และได้กำหนดค่าของคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด/ไม่มีการปฏิบัติ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากร รูปแบบของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 42 ข้อ ประยุกต์ตามแนวทางของลิเคิร์ต และได้กำหนดค่าของคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด/ไม่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย มีขั้นตอนการสร้าง และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัย แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลที่ได้มาใช้กำหนดกรอบแนวคิด กำหนดนิยาม โครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการวัด และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

ขั้นที่ 2 สร้างตารางวิเคราะห์โครงสร้างตัวแปรที่ต้องการวัดในแต่ละมิติ และสร้างข้อคำถาม

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจ สอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณคำถาม ความชัดเจนของภาษาและรูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามไปตรวจสอบ โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 5 ท่าน (ภาคผนวก ก) โดยมีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท ในสาขาการบริหารการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง ผู้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือความตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด (Index objective congruence : IOC) ความครอบคลุมของข้อคำถาม และความชัดเจนของภาษา

ขั้นที่ 5 คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง .50 ขึ้นไป ซึ่งแบบสอบถามทุกข้อ และทิ้งฉบับที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และนำมาปรับปรุงข้อคำถามตามผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ

ขั้นที่ 6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาอิสระอำเภอในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ โดยการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าแอลฟาสัมประสิทธิ์ (Coefficient alpha) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 132-133) มีค่าแอลฟาสัมประสิทธิ์ = .9826

ขั้นที่ 7 นำผลการวิเคราะห์มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข และจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์พร้อมนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง (ภาคผนวก ข)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เสนอไปยังผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรที่

ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ส่งแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์
3. ขอความร่วมมือศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเป็นผู้รวบรวมแบบสอบถาม และผู้วิจัยไปรับด้วยตนเอง
4. ประสานงานอย่างต่อเนื่องกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจนได้แบบสอบถามกลับคืนมา ร้อยละ 100
5. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจความสมบูรณ์ และดำเนินการลงรหัส (Coding) เพื่อเตรียมสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัย ซึ่งมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและวิธีการทางสถิติดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

สำหรับการวิเคราะห์ในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ และร้อยละ เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยตามวัตถุประสงค์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2.1 วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การแปลความหมายของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ของการแปลผลคะแนนระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร ที่คำนวณได้ (ประกอบ วรรณสูตร. 2535 : 72) มีรายละเอียดดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อยที่สุดหรือไม่มีพฤติกรรมผู้นำ
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารอยู่ใน ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เกณฑ์การแปลผลการให้คะแนนการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากร ผู้วิจัยได้ กำหนดเกณฑ์การแปลผลจากคะแนนที่คำนวณได้ (ประคอง กรรณสูต. 2535 : 72) มีรายละเอียด ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด/ไม่มีส่วนร่วม
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และค่าสัมประสิทธิ์ของการกำหนด

เกณฑ์การแปลผลจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ที่คำนวณได้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 44) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ไม่เกิน .20	หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	.21 - .40	หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	.41 - .60	หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	.61 - .80	หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างสูง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	.81 - .100	หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูง